

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Č.j. MV-41366-1/PO-PVP-2019

Kódové označení: ZOP

Praha 21. března 2019

Počet listů: 14

Schvaluje: genmjr. Ing. Drahoslav Ryba, v.r.
generální ředitel HZS ČR

ZÁKLADNÍ ODBORNÁ PŘÍPRAVA

(ZOP)

Obsah

1. Charakteristika kurzu	3
2. Cíle vzdělávání	3
3. Rozsah znalostí absolventa	3
4. Časová dotace	5
5. Podmínky pro zařazení	5
6. Materiální zajištění účastníků kurzu	5
7. Ukončení kurzu	6
8. Učební osnovy	7

1. Charakteristika kurzu

Kurz „Základní odborná příprava“ (dále jen „ZOP“) je určen pro příslušníky HZS ČR, kteří nejsou zařazení v jednotkách PO, ale mohou samostatně vykonávat službu při zdolávání požárů¹ a jiných mimořádných událostí.

2. Cíle vzdělávání

Hlavním cílem kurzu je získání odborných znalostí, dovedností a návyků nových příslušníků HZS ČR v oblastech působnosti HZS ČR, vytvoření předpokladů pro výkon služby na jimi zastávaných služebních místech, získání komplexního přehledu o struktuře a úkolech HZS ČR a příprava na plnění služebních úkolů vyplývajících ze zastávaného služebního místa a zejména na plnění služebních úkolů na místě zásahu bez zařazení do jednotky PO a při zásahu v době mimo službu.

3. Rozsah znalostí absolventa

Zná:

- práva a povinnosti příslušníků HZS ČR tak, jak je definuje zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a příslušná ustanovení zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
- poslání HZS ČR
- organizační strukturu HZS ČR
- podmínky pro vznik a rozvoj požáru
- druhy hasiv a jejich vhodnost pro hašení jednotlivých druhů požárů
- zásady bezpečnosti při výjezdu, jízdě na místo a při příjezdu na místo zásahu
- jednotlivá nebezpečí při zdolávání mimořádných událostí a zná způsoby ochrany před nimi
- postupy základních činností při nejběžnějších zásazích jednotek PO
- povinnosti fyzických osob na úseku požární ochrany
- obecné zásady pro stanovení rozsahu poranění a poškození zdraví
- zásady poskytování umělého dýchání a nepřímé srdeční masáže
- druhy krvácení a způsoby zastavení vnějšího krvácení a ovlivňování vnitřního krvácení
- protišoková opatření a způsob transportu raněných a nemohoucích
- základy mezilidské komunikace.

---

¹ § 72 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

Je seznámen:

- s úkoly a působností HZS ČR při výkonu státní správy
- se systémem vnitřní bezpečnosti ČR, zejména s fungováním IZS a krizového řízení
- se systémem plošného pokrytí a s problematikou výkonu služby v jednotkách PO
- se systémem požární prevence
- s obecnými činnostmi prováděnými při bojových rozvinutích
- se základními druhy požární techniky a věcných prostředků požární ochrany
- s úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva
- se systémem psychologické služby HZS ČR
- s pravidly používání informačních a komunikačních prostředků u HZS ČR
- se zásadami nošení služebního stejnokroje.

Umí:

- provést základní opatření v případě vzniku požáru (použití hasících přístrojů a jednoduchých hasebních prostředků)
- provést základní opatření na místě dopravní nehody před příjezdem jednotky PO
- poskytnout první pomoc
- používat vybrané osobní ochranné prostředky ve vybavení jednotek PO
- používat vybrané komunikační prostředky ve výbavě jednotek PO.

Absolvent získal základní návyky pořadového vystupování a služební zdvořilosti příslušníka HZS ČR.

4. Časová dotace kurzu

Organizační část kurzu / Předmět	Počet hodin
Organizační část kurzu – zahájení kurzu, závěrečná zkouška	11
1. Organizace HZS ČR a výkon státní správy	29
2. Zdolávání mimořádných událostí	23
3. Základy pořadové přípravy, technického výcviku a technických prostředků	37
4. Zdravotní příprava a psychologická příprava	20
CELKEM	120 hodin

V pravomoci ředitele vzdělávacího zařízení je možnost úpravy obsahu učiva do 10 % rozsahu.

Pozn.: 1 hodina = 1 vyučovací hodina v rozsahu 45 minut.

5. Podmínky pro zařazení

Podmínkou pro zařazení do kurzu je zdravotní, fyzická a osobnostní způsobilost příslušníka HZS ČR, který není zařazen v jednotce PO.

5. Materiální zajištění účastníků kurzu

Účastník kurzu musí mít u sebe doklady a vybavení pro účely výuky a pobytu ve vzdělávacím zařízení a musí být vybaven naturálními náležitostmi.

6.1 Doklady

- osobní doklady
- služební průkaz
- průkaz pojištění
- potvrzení o splnění podmínek pro zařazení do kurzu.

6.2 Vybavení pro účely výuky

- sešity
- psací a kreslicí potřeby.

6.3 Naturální náležitosti

- pracovní stejnokroj II
- pracovní obuv, pracovní rukavice.

Vzdělávací zařízení vybaví účastníka kurzu dalšími ochrannými prostředky pro výcvik.

Vzdělávací zařízení může vyžadovat popřípadě i další náležitosti, které budou uvedeny v povolání do kurzu.

7. Ukončení kurzu

Po celou dobu odborné přípravy je účastník kurzu průběžně přezkušován a hodnocen. Vyučující uzavře klasifikaci ve svém předmětu na základě účasti a na základě průběžného hodnocení výkonů účastníka kurzu a provede o tom zápis do dokumentace kurzu vedené vzdělávacím zařízením.

Ukončení kurzu se provádí formou ústní závěrečné zkoušky.

Závěrečná zkouška se koná před zkušební komisí jmenovanou ředitelem vzdělávacího zařízení².

7.1 Doklad o ukončení kurzu

Dokladem o ukončení kurzu je osvědčení o odborné způsobilosti pro funkce, kde není požadován jiný další odborný požadavek - odborná způsobilost ve smyslu zákona o požární ochraně.

---

² Čl. 13 odst. 2 Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 7/2013, kterým se upravuje organizace odborné přípravy ve vzdělávacích zařízeních Ministerstva vnitra-generálního ředitelství HZS ČR, Střední odborné škole požární ochrany a Vyšší odborné škole požární ochrany ve Frýdku-Místku a v Záchraném útvaru HZS ČR, ve znění Pokynu GŘ HZS ČR č. 32/2018.

8. Učební osnovy

Vysvětlivky:

U = učebna

T = teorie

P = praxe

Cv = cvičení

Jsou-li v učebních osnovách uváděny odkazy na konkrétní právní předpisy případně interní akty řízení, rozumí se tím vždy předpisy v platném znění.

Osnovy kurzu „Základní odborná příprava“ vydané pod č.j. MV-15729-1/PO-PVP-2013 ze dne 7. února 2013 se zrušují.

Učební osnovy nabývají účinnosti dnem schválení.

Předmět: 1 – Organizace HZS ČR a výkon státní správy				Počet hodin: 29	
Blok: 1 – Organizace HZS ČR a výkon státní správy				Počet hodin: 29	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
1.1	2	U	T	Služební poměr příslušníků HZS ČR (zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky) <ul style="list-style-type: none"> – charakteristika služebního poměru jako pracovně-právního vztahu (mj. rozkaz, hodnostní označení, oprávnění rozhodovat ve věcech služebního poměru, řízení ve věcech služebního poměru) – práva a povinnosti příslušníků vyplývající ze služebního poměru – vyslání na služební cestu, převelení – odpovědnost příslušníků za škodu – služební kázeň – kázeňské odměny a tresty 	
1.2	7	U	T	Systém vnitřní bezpečnosti ČR <ul style="list-style-type: none"> – ústavní zákon o bezpečnosti ČR – základní principy krizového řízení – zákon o krizovém řízení – orgány krizového řízení – ochrana kritické infrastruktury – havarijní a krizové plánování 	
1.3	2	U	T	Organizace a úkoly HZS ČR <ul style="list-style-type: none"> – poslání a úkoly HZS ČR vyplývající ze zákona o HZS ČR a dalších právních předpisů – organizační struktura HZS ČR 	
1.4	3	U	T	Integrovaný záchranný systém <ul style="list-style-type: none"> – principy fungování – jednotlivé složky a jejich úkoly – úrovně řízení v IZS – úkoly a postavení HZS ČR v IZS – dokumentace IZS (poplachový plán kraje, havarijní plán kraje) 	

1.5	3	U	T	Činnost jednotek PO <ul style="list-style-type: none"> – druhy jednotek PO – plošné pokrytí – základní principy – činnost OPIS, požární poplachový plán – organizační řízení – charakteristika, akceschopnost jednotky PO – operační řízení – základní charakteristika jednotlivých částí – základní zásady řízení zásahu, právo přednostního velení, velitel zásahu, štáb velitele zásahu 	
1.6	8	U	T	Požární prevence <ul style="list-style-type: none"> – výkon státní správy – orgány, předmět výkonu – povinnosti právnických a fyzických osob podle zákona o požární ochraně – principy požární bezpečnosti staveb – požárně bezpečnostní zařízení – zásady předcházení vzniku požáru a jeho šíření 	
1.7	4	U	T	Ochrana obyvatelstva <ul style="list-style-type: none"> – varování – evakuace – nouzové přežití – ukrytí – úkoly jednotek PO v oblasti ochrany obyvatelstva Preventivně výchovná činnost	

2 – Zdolávání mimořádných událostí

Předmět: 2 – Zdolávání mimořádných událostí				Počet hodin: 23	
Blok: 2 – Zdolávání mimořádných událostí				Počet hodin : 23	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
2.1	2	U	T	Požár a jeho rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - podmínky pro vznik a rozvoj požáru (volný rozvoj požáru, fáze požáru) - zplodiny hoření a jejich vlastnosti - šíření požáru v objektech a mimo ně - základní taktické postupy zdolávání požáru 	
2.2	4	U	T	Principy přerušení hoření a hasební látky <ul style="list-style-type: none"> - principy přerušení hoření - voda jako hasivo - pěna jako hasivo - hasicí prášky - inertní plyny jako hasivo - hasební účinky halonů - jiné způsoby přerušení hoření 	
2.3	2	U	T	Mimořádné události <ul style="list-style-type: none"> - klasifikace mimořádných událostí - obecné úkoly jednotek PO na místě zásahu 	
2.4	3	U	T	Technické zásahy jednotek PO <ul style="list-style-type: none"> - zásahy při dopravních nehodách (taktické postupy jednotky PO a činnost složek IZS) - základní principy zásahů na vodní hladině (používaná technika a věcné prostředky, příklady zásahů) - základní principy zásahů při povodních - základní principy zásahů ve výškách (používaná technika a věcné prostředky, příklady zásahů) - charakteristika dalších typů technických zásahů prováděných s využitím vybavení zásahového automobilu v technickém provedení - základní principy zásahu při úniku nebezpečných látek 	
2.5	12	U	T/P	Nebezpečí na místě zásahu <ul style="list-style-type: none"> - jednotlivé metodické listy Bojového řádu – kapitola Nebezpečí - zásady bezpečnosti práce v jednotlivých fázích operačního řízení (výjezd, jízda, jištění) 	

3 – Základy pořadové přípravy, technického výcviku a technických prostředků

Předmět: 3 – Základy pořadové přípravy, technického výcviku a technických prostředků Počet hodin: 37					
Blok: 3 – Základy pořadové přípravy, technického výcviku a technických prostředků Počet hodin: 37					
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
3.1	6	U	T/P	Základy pořadového výcviku <ul style="list-style-type: none"> – služební zdvořilost, nošení stejnokroje – obecné zásady při provádění pořadového výcviku – pořadové cviky na místě, obraty, nástupové a pochodové tvary, pohyb 	
3.2	4	U	T/P	Ochranné prostředky používané při zásahu <ul style="list-style-type: none"> – použití PS I a PS II – ochranný oděv pro hasiče, zásahová obuv, zásahové ochranné rukavice, přilba pro hasiče, pracovní polohovací pás, plovací vesta – ochranné vlastnosti, nácvik správného použití, údržba – dýchací přístroj, ochrana dýchacích cest - základní informace – ochranné oděvy protichemické a proti sálavému teplu – základní informace 	
3.3	2	U	T/P	Seznámení se základními druhy požární techniky a jejím použitím <ul style="list-style-type: none"> – cisternová automobilová stříkačka – automobilový žebřík, automobilová plošina – technický automobil 	
3.4	5	U	T/P	Technické prostředky používané jednotkami PO <ul style="list-style-type: none"> – vybrané věcné prostředky požární ochrany (jejich charakteristika případně konstrukce a použití) – hadice, rozdělovač, proudnice, vysokotlaký proud, přetlakový ventilátor, hydraulické nůžky, rozpínák, zvedací vaky 	
3.5	4	U	T/P	Základy rádiového spojení a informačních technologií u HZS ČR <ul style="list-style-type: none"> – radiokomunikace u HZS ČR – zásady rádiového spojení – vybrané části řádu spojové služby – praktický nácvik radiokomunikace – informační systém IZS, GIS – informační systém Výjezd a jednotlivé aplikace – základní registry 	

3.6	6	U	T/P	Základy technického výcviku <ul style="list-style-type: none"> – obecné zásady pro provádění bojových rozvinutí – obecná činnost družstva 1+3 – obecná činnost družstva 1+5 – praktický výcvik – bojové rozvinutí družstva 1+3, vytvoření dopravního vedení a útočného proudu s použitím ochranných prostředků (bez IDP) a radiostanic 	
3.7	5	U	P	Výcvik s přenosnými hasicími přístroji <ul style="list-style-type: none"> – praktický výcvik v obsluze a hašení za použití jednotlivých druhů přenosných hasicích přístrojů 	
3.8	5	U	P	Nácvik zásahu u dopravní nehody před příjezdem jednotky PO <ul style="list-style-type: none"> – zásady bezpečnosti (nebezpečí na místě dopravní nehody, usměrňování dopravy) – zhodnocení situace a komunikace s OPIS (ohlášení mimořádné události) – manipulace se zraněnými osobami 	

4 – Zdravotní příprava a psychologická příprava

Předmět: 4 – Zdravotní a psychologická příprava				Počet hodin: 20	
Blok: 4.1 – Zdravotní příprava				Počet hodin: 18	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
4.1.1	1	U	T	Základy anatomie a fyziologie – základní životní funkce (vědomí, dýchání, srdeční akce) – základní fyziologické funkce	
4.1.3	3	U	T/P	Poskytnutí první pomoci v rámci neodkladné resuscitace – pomůcky pro umělé dýchání (ruční dýchací přístroje, kyslíkové dýchací přístroje, odsávačky) – praktické používání pomůcek a přístrojů při srdeční zástavě – kardiopulmonální resuscitace – specifika resuscitace dospělých – specifika resuscitace dětí – defibrilace AED – jisté známky smrti	
4.1.5	1	U	T/P	Šok a šokové stavy – příčiny – rozdělení – protišoková opatření	
4.1.6	2	U	T/P	Krvácení – krevní ztráta, význam pro organismus – druhy zevního krvácení – způsoby zastavení zevního krvácení – praktické nácviky zastavení zevního krvácení – příznaky a projevy vnitřního krvácení – hodnocení krevní ztráty – způsoby ovlivnění vnitřního krvácení	
4.1.7	1	U	T/P	Poranění pohybového aparátu – zlomeniny – poranění páteře – znehybnění – imobilizace – zásady dlahování	
4.1.8	1	U	T	Poranění hlavy, hrudníku a břicha – poranění hlavy – poranění hrudní dutiny – poranění břišní dutiny	

4.1.9	2	U	T	Fyzikální a termická poškození – popáleniny – omrzliny – poleptání – úrazy elektrickým proudem – tonutí – crush syndrom, blast syndrom	
4.1.10	1	U	T/P	Polohování, imobilizace, transport – úlevové polohy – imobilizační pomůcky – transportní prostředky	
4.1.11	1	U	T	Náhlá postižení oběhového systému – akutní bolesti na hrudi – infarkt myokardu	
4.1.12	1	U	T	Náhlé příhody neurologické – poruchy vědomí a jejich klasifikace – bezvědomí s neúrazových příčin – epilepsie a jiné křečové stavy	
4.1.13	1	U	T	Neúrazové urgentní stavy – alergie – anafylaxe – intoxikace – psychické stavy – akutní gynekologické stavy	
4.1.14	3	U	P	Modelové situace – praktický nácvik – mimořádné události s velkým počtem zraněných osob	

Předmět: 4 – Zdravotní a psychologická příprava				Počet hodin: 20	
Blok: 4.2 – Psychologická příprava				Počet hodin : 2	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
4.2	2	U	T	Psychologická příprava – seznámení s psychologickou službou HZS ČR – psychologie záchranáře – posttraumatická péče a stres – systém posttraumatické intervenční péče – základy komunikace	